

CAPITOLUL II

METODOLOGIA CERCETĂRII

2.1. Obiectivele cercetării

1. Un prim obiectiv al studiului este evidențierea faptului că există o legătură între trăsăturile de personalitate (extraversiune, stabilitate emoțională, conștiinciozitate, amabilitate și autonomie) și dominantele motivaționale (conducere, expertiză, relaționare, subzistență).
2. Al doilea obiectiv al studiului este evidențierea faptului că există o legătură între trăsăturile de personalitate (extraversiune, stabilitate emoțională, conștiinciozitate, amabilitate și autonomie) și stima de sine.
3. Al treilea obiectiv al studiului este evidențierea faptului că există o legătură între dominantele motivaționale (conducere, expertiză, relaționare, subzistență) și stima de sine.
4. Al patrulea obiectiv al studiului este evidențierea diferențelor în ceea ce privește caracteristica de gen.

2.2. Ipotezele cercetării

- H1 – Presupunem că există o legătură între tipurile de personalitate și dominantele motivaționale.
- H2 – Presupunem că există o legătură între tipurile de personalitate și stima de sine.
- H3 – Presupunem că există o legătură între dominantele motivaționale și stima de sine.
- H4 – Presupunem că relația dintre tipurile de personalitate, dominantele motivaționale și stima de sine este diferită la bărbați și femei.

2.3. Descrierea lotului de subiecți

Participanții la studiu au fost în număr de 60 de persoane, aleși în mod aleatoriu din rândul profesorilor din învățământul preuniversitar din județul Olt, ținându-se cont de genul acestora (masculin și feminin).

Aceștia au fost rugați să răspundă încercuind varianta corespunzătoare răspunsului care îi caracterizează cel mai bine. Pregătirea profesională a participanților este de nivel superior. Nivelul socio-cultural este unul ridicat.

Participanții au fost informați că prin completarea chestionarelor își exprimă acordul ca datele colectate și rezultatele obținute să fie folosite în cadrul lucrării de disertație menționată.

De asemenea, pentru instrumentele folosite în studiu s-a cerut acordul autorilor.

2.4. Design experimental

Pornind de la ipotezele pe care l-am stabilit, variabilele implicate în cadrul cercetării noastre sunt:

Variabila ”trăsături de personalitate”, respectiv scalele Extraversiune (E), Amabilitate (A), Conștiinciozitate (C), Stabilitate emoțională (S), Autonomie (A).

În cazul cercetării de față face referire la identificarea existenței unei relații între trăsăturile de personalitate, dominantele motivaționale, stima de sine și genul subiecților.

Variabila ”motivație”, respectiv dominantele motivaționale de conducere (trebuință de putere), expertiză (trebuință de realizare), relaționare (trebuință de afiliere), subzistență (trebuință de existență).

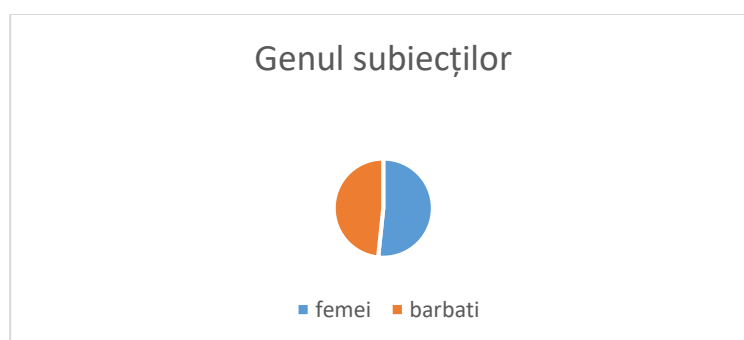
În cazul cercetării de față face referire la identificarea existenței unei relații între dominantele motivaționale, trăsăturile de personalitate, stima de sine și genul subiecților.

Variabila ”stimă de sine”, respectiv stimă de sine ridicată, scăzută și medie.

În cazul cercetării de față face referire la identificarea existenței unei relații între stima de sine dominantele motivaționale, trăsăturile de personalitate și genul subiecților.

Variabila ”gen”

Cercetarea a fost realizată pe un număr de 60 de persoane, 48,3% bărbați și 51,7% femei. Mai exact, subiecții bărbați sunt în număr de 29, iar subiecții femei sunt în număr de 31. Pentru a reprezenta mai clar distribuția genului subiecților utilizăm o histrogramă cu bare. Avem Diagrama 1 – Genul subiecților. Axa orizontală și lungimea barelor ne prezintă frecvența genului participanților la cercetare în procentaje, iar axa verticală este axa cu valorile corespunzătoare, respectiv masculin și feminin.

2.5. Instrumentele de evaluare

Chestionarul de Personalitate cu 5 factori (CP5F)

Acest chestionar a fost preluat din bateria de teste psihologice CAS++ (Cognitrom Assessment System) și este destinat evaluării celor cinci suprafactori ai modelului BigFive (Extraversiune, Stabilitate emoțională, Conștiinciozitate, Amabilitate și Autonomie).

CP5F a fost realizat de Monica Albu în anul 2008, folosind modelul Chestionarului FFPI (Five-Factor Personality Inventory) (Hendriks, 1997).

Chestionarul cuprinde 130 de itemi, grupați în șase scale:

1. Extraversiune: 23 de itemi: 1, 5, 8, 13, 19, 25, 28, 30, 44, 48, 60, 64, 69, 75, 78, 82, 88, 96, 107, 112, 121, 122, 128.
2. Amabilitate: 24 de itemi: 3, 6, 9, 16, 22, 24, 31, 33, 37, 39, 42, 49, 50, 53, 57, 59, 66, 72, 79, 85, 92, 101, 103, 115, 127.
3. Conștiinciozitate: 25 de itemi: 12, 18, 20, 29, 32, 34, 38, 41, 47, 54, 55, 71, 83, 84, 87, 91, 97, 98, 102, 105, 109, 110, 118, 119, 124.
4. Stabilitate emoțională: 21 de itemi: 2, 15, 23, 26, 36, 43, 45, 52, 63, 65, 67, 68, 73, 74, 81, 93, 95, 106, 113, 116, 129.
5. Autonomie: 22 de itemi: 7, 14, 17, 21, 40, 46, 56, 58, 61, 62, 70, 86, 89, 90, 99, 100, 104, 108, 117, 123, 125, 130.
6. Dezirabilitate socială: 15 itemi: 4, 9, 10, 11, 27, 35, 51, 76, 77, 80, 94, 111, 114, 120, 126.

Fiecare item conține o afirmație despre felul în care persoana simte, gândește sau acționează. Subiectul trebuie să aprecieze în ce măsură afirmația din fiecare item i se potrivește și să răspundă cu una din variantele: ” 1=mi se potrivește foarte puțin; 2=mi se potrivește puțin; 3=mi se potrivește cam pe jumătate; 4=mi se potrivește mult; 5=mi se potrivește foarte mult.”

Pentru validarea acestui chestionar au fost folosite strategii din categoria validării relative la construct.

Chestionarul este folosit doar în scop diagnostic nu și de predicție. Prin urmare, nu s-au folosit strategii de validare predictivă. Strategiile de validare relativă la criteriu au servit validării relative la construct.

Chestionarul ”Dominante motivaționale” (DM)

Acest chestionar a fost construit de către Ticu Constantin în anul

Chestionarul cuprinde următorii factori: conducere (trebuință de putere), expertiză (trebuință de realizare), relaționare (trebuință de afiliere), subzistență (trebuință de existență).

Itemii chestionarului sunt în număr de 32 grupați în patru scale, fiecare scală având câte 8 itemi:

1. Conducere (trebuință de putere): 1,2, 3, 4, 17, 18, 19, 20.
2. Expertiză (trebuință de realizare): 5, 6, 7, 8, 21, 22, 23, 24.
3. Relaționare (trebuință de afiliere): 9,10,11, 12, 25, 26, 27, 28.
4. Subzistență (trebuință de existență): 13, 14, 15, 16, 29, 30, 31, 32.

În ceea ce privește validarea acestuia, el a fost aplicat pe un lot de 320 de subiecți, s-au obținut coeficienți Alpha Crombach (pe factori) de 0.881 (trebuință de putere), 0.902 (trebuință de realizare), 0.906 (trebuință de afiliere), 0.802 (trebuință de existență). Pentru întreg chestionarul coeficientul Alpha Crombach a fost de 0.941 iar coeficientul pentru cel două părți (split half) au fost de 0.927 și 0.881.

Scala Rosenberg – Scala stimei de sine

Acest chestionar a fost preluat de pe site-ul www.scribd.com și măsoară nivelul stimei de sine (scăzut, mediu sau ridicat).

Instrumentul a fost elaborat în 1965 de sociologul american Morris Rosenberg și publicat în același an în "Society and the adolescent self-image".

Chestionarul cuprinde 10 itemi, afirmații în legătură cu care persoana trebuie să aprecieze în ce măsură afirmația din fiecare item i se potrivește și să răspundă cu una dintre variantele: "1=dezacord puternic, 2=dezacord, 3=acord, 4=acord puternic".

Chestionarul are o bună consistență internă, coeficientul Alpha Cronbach fiind de 0.89, iar fidelitatea test-retest cuprinsă între 0.85 și 0.88 (Rosenberg, 1965).

2.6. Procedura de recoltare a datelor

Chestionarele au fost administrate în mediul online (Google Docs), iar în urma completării, pentru prelucrarea datelor s-a folosit Microsoft Excel, iar pentru analiza statistică IBM SPSS Statistics. Chestionarele au cuprins o rubrică de date personale (gen, vârstă, data nașterii, studii, mediul de proveniență).

Participarea la studiu a fost benevolă, anonimă și a constat în alocarea a aproximativ 40 – 50 de minute pentru completarea celor trei chestionare.

CAPITOLUL 3

REZULTATELE CERCETĂRII

3.1. Descrierea procedurilor statistice

Datele colectate au fost analizate prin intermediul programului IBM SPSS Statistics și au fost supuse următoarelor proceduri statistice: calcularea tendinței centrale a scorurilor (media, deviația standard), calcularea consistenței interne (Cronbach Alpha) a subscalelor. Procedurile folosite pentru statisticile inferențiale au fost: Testul Spearman al corelației bivariante, deoarece, în urma testării normalității cu testul Kolmogorov-Smirnov, a rezultat un $p < .050$, astfel s-a luat decizia de a se folosi un test neparametric, respectiv testul Spearman, pentru testarea ipotezelor.

De asemenea, s-a stabilit semnificația practică prin calcularea coeficientului de mărime a efectului (r_s^2).

3.2. Analiza descriptivă a datelor

În tabelul nr.1. sunt prezentate: minimul obținut, maximul obținut, mediile, abaterile standard și coeficientul de reliabilitate pentru scorurile obținute de participanți la cele trei chestionare, precum și la subscalele acestora.

Tabelul nr.1. Indici descriptivi ai variabilelor măsurate.

Scala	Minim	Maxim	Media	Deviația Standard	Cronbach Alpha
Extravesiune	1.00	5.00	1.32	.90	.937
Amabilitate	1.00	4.00	1.71	.83	.960
Conștiinciozitate	1.00	5.00	2.76	1.09	.701
Stabilitate emoțională	1.00	5.00	3.41	1.05	.726
Autonomie	1.00	5.00	4.11	.91	.850
Putere	1.00	5.00	2.57	1.23	.779
Realizare	1.00	5.00	4.48	.92	.549
Afiliere	1.67	5.00	3.00	.61	.831
Existență	1.50	5.00	2.71	.86	.825

Stimă de sine	2.50	5.00	4.24	.65	.846
* N = 60					

3.3. Analiza inferențială a datelor și testarea ipotezelor

Pentru testarea ipotezelor acestui studiu, s-au folosit testul Spearman a corelației bivariate, s-a stabilit semnificația practică prin calcularea coeficientului de mărime a efectului (r_s^2).

1. Pentru validarea primei ipoteze (*Presupunem că există o legătură între tipurile de personalitate și dominantele motivaționale.*), s-au aplicat și analizat corelațiile bivariate Spearman, astfel:

Rezultatele relevă corelații pozitive doar între scala de personalitate – extraversiune și trebuința de afiliere ($r_s=.307$; $p=.017$; $r_s^2=.09$), precum și cu trebuința de realizare ($r_s=.288$; $p=.026$; $r_s^2=.08$). Când crește gradul de extraversiune crește și trebuința de afiliere, precum și cea de realizare.

De asemenea, la scala autonomie s-au înregistrat corelații pozitive între aceasta și trebuința de putere ($r_s=.263$; $p=.042$; $r_s^2=.06$). Astfel cu cât crește gradul de autonomie, crește și trebuința de putere.

Datele pot fi observate în tabelul nr.2.

Prin urmare prima ipoteză este confirmată parțial, întrucât nu s-au mai înregistrat și alte corelații semnificative statistic.

2. Pentru validarea celei de-a doua ipoteze (*Presupunem că există o legătură între tipurile de personalitate și stima de sine.*) s-au aplicat și analizat corelațiile bivariate Spearman, astfel:

Rezultatele relevă corelații negative doar între stabilitate emoțională și stimă de sine ($r_s=-.300$; $p=.020$; $r_s^2=.09$). Când gradul de stabilitate emoțională este crescut, stima de sine scade, cu alte cuvinte, când stima de sine este scăzută, crește gradul de stabilitate emoțională.

Datele pot fi observate în tabelul nr.2.

Prin urmare ce-a de-a doua ipoteză este confirmată parțial, întrucât nu s-au mai înregistrat și alte corelații semnificative statistic.

Tabelul nr.2 Testarea ipotezelor 1 și 2 cu Testul Spearman al corelației bivariate.

	existenta	putere	afiliere	realizare	stima de sine
Spearman's rho extraversiune correlation coefic	-,078	-,003	,307*	,288*	-,142

	Sig. (2 - tailed)	,552	,983	,017	,026	,281
amabilitate	correlation coefic	-,059	,037	,012	,013	-,119
	Sig. (2 - tailed)	,657	,781	,926	,921	,363
conștiinciozitate	correlation coefic	-,097	,028	,146	,016	,009
	Sig. (2 - tailed)	,459	,830	,266	,908	,943
stabilitate	correlation coefic	,143	,227	,045	,014	-,300*
	Sig. (2-tailed)	,274	,081	,735	,914	,020
autonomie	correlation coefic	,038	,263*	,185	,085	-,015
	Sig. (2 - tailed)	,774	,042	,157	,518	,910

3. Pentru validarea celei de-a treia ipoteze (*Presupunem că există o legătură între dominantele motivaționale și stima de sine*), s-au aplicat și analizat corelațiile bivariate Spearman. Astfel, regasim în tabelul nr.3, datele următoare:

Scala trebuință de putere corelează negativ semnificativ statistic cu stima de sine ($r_s = -.362$; $p = .049$; $r_s^2 = .11$). Când crește trebuința de putere, stima de sine scade. Cu alte cuvinte, o stimă de sine ridicată duce la creșterea nevoii de putere.

Scala trebuință de afiliere, corelează pozitiv cu stima de sine ($r_s = .417$; $p = .022$; $r_s^2 = .17$). Când crește trebuința de afiliere, crește și stima de sine.

Scala trebuință de realizare, corelează pozitiv semnificativ cu stima de sine ($r_s = .464$; $p = .010$; $r_s^2 = .21$). Cu cât stima de sine crește, cu atât și trebuința de realizare crește.

Prin urmare ce-a de-a treia ipoteză este confirmată parțial, întrucât nu s-au mai înregistrat și alte corelații semnificative statistic.

Tabelul nr.3 Testarea ipotezei 3 cu Testul Spearman al corelației bivariate

		stima de sine
Spearman's rho	putere	correlation coefic
		Sig. (2 - tailed)
		-,362*
		,049
	realizare	correlation coefic
		Sig. (2 - tailed)
		,417*
		,022
	afiliere	correlation coefic
		Sig. (2 - tailed)
		,464*
		,010
	existență	correlation coefic
		Sig. (2-tailed)
		,237
		,207

Pentru validarea celei de-a patra ipoteze (*Presupunem că relația dintre tipurile de personalitate, dominantele motivaționale și stima de sine este diferită la bărbați și femei*), s-au aplicat și analizat corelațiile bivariate Spearman.

Astfel, regăsim în tabelul nr.4, datele următoare:

Nu au fost identificate corelații semnificative statistic, între trăsăturile de personalitate, motivație și stimă de sine, pe grupul de femei și bărbați, separat.

Prin urmare, ipoteza 4 este infirmată la nivelul acestui grup de cercetare.

Tabelul nr.4 Testarea ipotezei 4 cu Testul Spearman al corelației bivariate

			existenta	putere	afiliere	realizare	stima de sine
Spearman's rho	extraversiune	correlation coefic	-,184	-,251	,039	-,349	-,039
		Sig. (2 - tailed)	,331	,182	,839	,058	,839
	amabilitate	correlation coefic	-,088	-,119	-,142	-,039	,170
		Sig. (2 - tailed)	,643	,533	,455	,837	,369
	conștiinciozitate	correlation coefic	,203	-,224	-,008	-,137	-,160
		Sig. (2 - tailed)	,281	,235	,967	,472	,399
	stabilitate	correlation coefic	,091	,310	-,090	,023	-,113
		Sig. (2-tailed)	,632	,096	,635	,905	,550
	autonomie	correlation coefic	-,303	,014	,239	,017	,014
		Sig. (2 - tailed)	,104	,940	,204	,930	,940

3.4. Interpretarea psihologică a rezultatelor

Studiul corelațional propus de mine pleacă de la ideea conform căreia există o strânsă legătură între trăsăturile de personalitate, stima de sine și dominantele motivaționale.

Astfel, rezultatele studiului arată că, cu cât un profesor este mai extrovertit și stabil emoțional, cu atât stima sa de sine este pozitivă și dorința de a activa în cadrul grupurilor și de a manifesta relații de prietenie cu ceilalți crește.

Luthans (1998) afirmă că motivația este procesul care trezește, energizează, dirijează, și susține comportamentul și performanța. Că este procesul de stimulare a oamenilor de a acționa și pentru a realiza o sarcină dorită.

O persoană extrovertită, înclinată spre relații sociale percepe diferit situațiile de viață, își dezvoltă o stimă de sine pozitivă și o nevoie de afiliere ridicată.

Aceste **date sunt congruente** cu datele obținute de acest studiu.

Atunci când motivația se asociază cu trăsături de personalitate pozitive, stabilitate emoțională (gândire pozitivă, optimism, control al emoțiilor, încrederea în forțele proprii), extraversiune (participare active în societate, stabilirea de contacte sociale cu ușurință), autonomie (creativitate, independență) determină persoana să aibă mai multă încredere în propriile forțe, să își dezvolte o stimă de sine pozitivă.

Când crește stima de sine, crește și dorința de a lucra cu plăcere într-un colectiv plăcut, cu oameni înțelegători, de a se implica, de a fi considerat un expert, un profesionist.

În schimb, o stimă de sine scăzută duce la instabilitate emoțională, la lipsa echilibrului emoțional (își face griji pentru orice, este mereu neliniștit, în situații stresante se pierde), la lipsa încrederii în propriile forțe și prin aceasta, crește dorința de a-i influența pe cei din anturaj, manipulându-i în scop personal ca fiind o formă de apărare socială.

Toate aceste date susțin faptul că există relații între trăsăturile de personalitate, motivație și stimă de sine, ceea ce ne dă dreptul să validăm ipotezele confirmate pe grupul nostru de studiu.